„ЗАСТАВА“ излази редовно: *средом, петком, недељом*, на целом табаку, а **уторником** на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 н.
на један месец . . . . . 1 „ 20 н.
За Србију:
(*у сребру.*)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ„ у Нови Сад, у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М. Поповића.

БРОЈ 52. **У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 5. (17.) АПРИЛА 1877.** **ГОДИНА XII.**

НОВИ САД 4. априла.

Као што се из Петрограда јавља, држан је тамо у прошлу суботу велики војени савет, у који беше и атаман донских козака Краснокутски телеграфично позван. Царски кабинет сматра турску окружницу као очито одбијање протокола, и одбија предлог порте да пошаље специјалног заступника у Петроград пре него што би примила декларацију грофа Шувалова, јер су иначе сви преговори сувишни. —

Из ових се вести даје закључити, да ће као претеча рата између Русије и Турске, и да обзнани и мотивује исти рат, окружница кнеза Горчакова изаћи. То се и из тога види, што су најпре официјозна гласила раструбила у свет, да је цар Александар променио своју мирољубивост и да је приступио странци, која хоће рат. Посредовања више бити не може, бар не са успехом. Војена се акција може одгодити још на који дан, али сасвим ју уклонити, то је не могуће. По свој прилици да ће прве пушке на азијском земљишту пући.

У Енглеској се не ће особито овој евентуалности радовати. И тако је тамо раздраженост спрам Русије све то већа, јер руске новине почињу отворено говорити и претити, да ће се разрушити турско царство и да је једина Енглеска крива, што је до рата дошло. С тога се и Енглеска за сваки случај спрема, особито ако би се бојно поље сасвим у Азију пренело. Сујецки је канал сад добро дошао, јер ће се по њему моћи одправљати и довлачити све што треба.

Већина бечких новина донашају вест, која је очито из турског посланства у Бечу изишла и која гласи: „Као што се говори прећи ће Руси 18. априла преко Прута. А из Рушчука јављају, да се тамо ова евентуалност очекује у идући уторник или среду. Војено заповедништво у Шумли издало је већ заповест, да онога дана кад Руси преко Прута пређу, да турска војска преко Дунава пређе и то код Видина, Никопоља и Рушчука и да се до долазка руске војске у активној дефензиви држи на левој обали Дунава. Турски је ђенерал-штаб осведочен, да ће руска војска тек после четрнајст дана на Дунав приспети и кадра бити оперирати, а донде се нада, да ће се и турска војска на румунском земљишту учврстити.

У Рушчуку се мисли, да ће Руси покушати да пређу преко Дунава између Рушчука и Никопоља. Међутим је министарство у Румунији закључило да сазове резерве, и саветовало се о даљем држању румунске кнежевине на спрам могућих догађаја. А руско посланичко особље у Цариграду добило је налог, да се одма за пут спреми. —

Русија је порти дала до 13. априла времена, да одговори на протокол. Сафет-паша одговорио је познатом окружницом, која протокол сасвим одбија. Сад је ред на Русију. —

Турско-црногорски преговори осташе без успеха, а примирје није поновљено. Кнез је Никола одбијо свечано да се примирје на ново продужи и поручио је заповедницима турске војске да ратно стање опет наступа, но ма да није продужено примирје, то ће се обе војске по свој прилици дефензивно држати, бар док се Русија коначно решила небуде. Црна Гора не допушта да се Никшић опет раном снабде а Турци ће морати силом покушати да овај град раном снабду. Како ће се то моћи догодити, а да не дође до сукоба, то се не да ни замислити. Код Никшића дакле и на јужној страни код Подгорице може доћи до првог сукоба.

Протокол лондонски у целини, како је поднесен енглеском парламенту, о коме се досад толико говорило и писало, и који сад само још историјске вредности има, гласи овако:

„Силе, које предузеше да слошки измире исток и које у тој цељи суделоваше на конференцији, држе да је најсигурније сресто да би се та цељ постигла: пре свега одржати своје споразумљење и наново слошки потпомоћи заједнички интерес, што га оне имају у побошљшању судбине хришћана и у реформама, које би се увеле у Босни, Херцеговини и Бугарској, што је порта пристала да их сама изведе.

„Силе узимљу к знању мир закључен са Србијом. Што се тиче Црне Горе, оне желе да се исправе њене границе и да се Црногорцима допусти слободна пловидба реком Бојаном.

„Силе држе, да погодбе које је порта с обема кнежевинама учинила или ће их још учинити, нису довољне за васпостављење мира, и позивају порту да би се мир утврдио, да своју војску стави на мирну ногу, осим оних трупа, које су потребне за одржање јавнога поретка, и да у што је могуће краћем року оствари у поменутим турским провинцијама реформе, које су нужне за мир и напредовање.

„Силе признају, да је порта изјавила да је вољна важнији део ових реформа извести, и оне примају на знање у овом погледу нарочит акт о циркулару портину од 11 (23.) фебруара 1876. и о њезиним изјавама на конференцији односно овога.

„Имајући у виду ову добру вољу портину и да она увиђа свој интерес да одмах следи својој вољи, силе држе да се с основом надају, да ће се порта користити васпоставком мира, која би учинила стварно побољшање у положају хришћана, побољшање, које силе слошки захтевају као неопходно по мир јевропски. Силе се надају даље, да ће порта, кад је већ једном пошла овим путем, ићи и даље њим, што захтева њезина част и њезин интерес, и да ће на том путу остати лојално и постојано.

„Силе су наумиле преко својих заступника у Цариграду и преко својих појединих агената мотрити у турским провинцијама како ће се и којим путем извршити обећања портина. Али ако се силе опет преваре у свом надању, и ако се положај хришћана не би тако поправио, да се учини крај повратку заплета, који су мир на истоку периодички реметили, онда силе држе да морају изјавити, да се таково стање ствари не слаже с њиховим интересима и интересима јевропским у опште. За такав случај силе задржавају право, да слошки одреде сретства, која би мислиле да су удесна да се осигура напредовање хришћана и интереси општега мира. — Дато у Лондону, 19. марта 1877“.

ДОПИСИ.

З . . . . . ц. Одеса 27. марта. Ево нам и опет један ускрс дође, кога сваке године прослављамо за успомену онога, који ускрсну трећи дан после мучења и смрти, а дошав на земљу само зато, да спасе род човечији. Да ли се у тај род рачунају — по имену самог спаситеља названи — народи на балканском полуотоку? пак ако — да, када ће њему већ једанпут доћи *ускрс* после *петстогодишњег* мучења и који је жив сарањен? Када ли ће доћи анђео, да свали с његова гроба тешки камен, који је на истом већ обрастао; крај кога хиљадама жена страдалница јадикују и горке сузе пролевају, чекајући ускрснуће његово кога апостоли душманске тавнице напуњају и опет не одричу се никад њега као оно Петар, но трпе страшне муке у нади, да ће тај дугочекајући ускрс већ скоро доћи? Тај несретни народ исто имађаше и свога Јуду Искаријота, који га предаде на дуго, предуго мучење. Можда би заиста већ тај народни ускрс и дошао, да се код њега неналази и дан данашњи Јуда Искаријотскијех, који га за сваку цену продају, какву им год ко предложи, пак још љубећи га, као и онај прави Јуда, који се после покаја и сам себе обеси, а садање Јуде нити се кају нити се вешају.

Таковијех Јуда много христијански народ на балканском полуострву имаде, који дошав међу народ да раде и жртвују себе за њега, неимајући онда ни пребијене мангуре; а данас све за народ радећи, накупише силне капитале; ко 10, 20, а ко и више хиљада дуката, пак у место да их ко замита од куда су им толике паре, они их још и виших почасти удостојавају; а народ све једнако пати и пати у претешким својим мукама.

Ево и овде код нас нађоше се старатељи тога јадног народа, који водише трговину са јадним мрвицама, које рођена браћа тог народа жртвоваше му у горкој нужди његовој, да му бар живот — ма какав он био — спасу. Ти старатељи су овдашњи уредник и власник листа „Новороссійскій Телеграфъ“ г. *Озмидов* на кога су неки жртвователи шиљали своје жртве, да их шиље одма даље ђе се највећа потреба укаже. Но г. Озмидов у своје време виђе врлу потребу задржати 2000 рубаља за свој посао, и тако смјемо, чак и после јавнога рачуна наштампаног у његовом листу, у ком се вели: да је међу прочим 2374 рубаља предао бугарском овдашњем настојатељству од 4. децембра 1876 године; а у истини, до тога дана није више предао томе настојатељству од 375 руб. као што то изјавише гласно кроз „Одес. вјест.“ три члана бугарс. наст. гг. *М. Пашов, Н. Палаузов и В. Решијев*; но да су они тек после 15—20 дана с тешком муком добили од г. Озмидова 1200 руб. а 800 руб. и дан данашњи нису.

Но и најцрњи зликовац има свога бранитеља, пак како да се није нашао такови и за г. Озмидова? И доиста без свака срама и стида ступи на браник г. *К. Палаузов* (и он је члан управе настојатељства бугарског) и доказује, да је он са г. Озмидовим свршио рачун за 800 рубаља у место којих (готовије новаца) примио је од г. Озмидова *венселу* (меницу!!!) коју је г. Озмидов имао право наплатити од насљедника умрлог рођака г. *К. Палаузова*, којима, као што после доказује г. В. Рашејев, он (К. Палаузов) стоји дужником на доста приличну своту.

Видите шта се и како се радило са мрвицама јадне сиротиње. При овом не могу а да не споменем како су лањске године, када се оно крвише браћа Херцеговци, госпође Граве, Вучетићка и Зељона приредиле концерт у корист Херцеговаца, као што су им објаве гласиле, који је преко 850 ф. чиста остатка донео, па не знам по чијем је предлогу из тих мрвица, које је народ радо за Херцеговце и само за Херцеговце жртвовао, одељена свота од 300 руб. за овдашњег славенског друштва „девојачки питомник“ а пред тим кратко време играна је лутрија алегри под управом гђе Вучетићке и др. у корист „девојачког питомника“*) од којег је чист добит изнео до 5000 р. пак од њих ни пребијене мангуре не одвојише за сиротну херцеговачку нејач. „Правда твоја господи“ а друге правде нигде ни до века.

Овђе се поговара да и у кишињевском бугар. друштву, коме је председник г. Иванов, било би доста трајали рачуна о славенским жртвама, кад би се строго истраживати почело; но од онакијех рачуна какве предаје секретар поменутог друшт. г. Оћаков кроз „Од. В.“ пасти ће у део некима не мрвице сиротињске но и цели крухови и. п. у једном од тих рачуна стоји: „израсходовано је од прилике 60—70 хиљада рубаља.“ Кад би то било 60 до 70 новчића, пак и ту није мала разлика онда кад се мрвице купе да се јадна сиротиња зарани да од глади не скапа, но од 60—70 па још хиљада рубаља ја држим да је огромна разлика и то у целијех 10.000 рубаља које се никако у промежутке рачунати не могу. Но ако су г. Иванова сви његови агенти онаки као што је г. Коста Христов**) у Турн-Северину, онда се можемо надати, да ће рачуни врло добро испасти, још кад се у обзир узме да је за неколико пари чизама, које су за Бугаре у Београду биле намењене, шиљан нарочити изасланик, коме је на трошак одређено 30 руб. за које би се новце могло још најмање 10 до 15 Бугара обути, онда ћемо ладнокрвно пречекати јавног рачуна од милиона и више рубаља, који су кроз руке тога друштва прошле и тада ћемо о томе коју прозборити. А за сада ћу рећи: да ако се оправда хвала, коју певају г. Иванову кроз „Од. В.“ неки дописници из Ибраила г. Запранов, из Букурешта г. Бјежан, из Турне г. Христов, с брегова Дунава и др. који га до небеса уздижу у својим дописима (ал за то непрестају грдити у њима Србе). Онда ћемо и ми дати истину хвалу и благодарност г. Иванову. Но ми држимо да они „поју богу њихову за готове новце.“

*) По рачуну ов. слав. друштва од 1875 расход је био за годину дана на питомник до 8.000 руб. у ком се васпитавало 11 славенских девојчица.

**) Коста Христов шверцер у Турни а бивши шпион Митад-паше у Рушчуку.

Из Чуруга. — *Стеван Јанковић*, учитељ чурушки, који је у политичној ствари пуних 6. месеци лежао притворен у једној пандурској соби жабаљског среског звања, без да је за ото време ма којем суду ради испита предат био, на наш велики петак пуштен је из будимског затвора на слободну ногу уз јамчевно писмо издано од чурушког пароха, Уроша Вучерића, и црквеног председника Тодора Ивкова — и данас је, други дан ускрса, равно после 7½ месеци својима стигао у Чуруг. — Како је породици, која после толиког времена опет свога оца и ранитеља слободна види, можете и сами мислити. А пријатељи му у Чуругу, који, са изузетком неколицине, право рећи, цео Чуруг, представљају, његовим долазком тако потрешени беху, да их нека необична али пријатна струја у ономе моменту прође, кад угледаше својим очима онога, који само пакошћу „неког и неког“ из средине њихове на толико време уклоњен беше. Јер, да је и он невин, као и сви до њега, који на тој муци беху, што су, време ће најбоље скорим показати. У осталом, бацимо сад преко свега копрену док суд своје не изрече, а ми рецимо само њему: добро нам дошао, а браћи јамцима, што се вољно брату своме на невољи нађоше: хвала!

Али пропустити не могу а да не приметим још, како се овом приликом тек показало, шта таки земаљски посланик, као што је гд. Др. Миша *Полит-Десанчић* по оне, које заступа, важи, јер ако ко, сиромах Стеван Јанковић стекао је особена искуства о томе, у разлици поступања с њиме пре и после посете Политове у апсани будимској.

Још, кад већ о таким стварима говорим, да споменем и ствар садањег привр. администратора чурушке парохије, Милоша М. Папића, који тако исто, осим правде дотичних судија, једино и опет изврсној апелацији гд. Мише Полита има захвалан бити, што је кр. табла *потпуно уништила*, и неупуштајући се у меритум ствари, пресуду жабаљског суда, који га је због усмено нанешене повреде части жабаљском солгабирову и неког дописа у „Застави“, писаног пре три године, на 5. месеци затвора осудио био.

Дакле таки човек, који као земаљски посланик, *канда једини између Срба*, имаде и времена и воље и на то, да не само таке врсте осуђенике и сужнике писмом и речма код суда и на сабору заступа, него и у апсани редом једног по једног обилази и надгледа, заслужује бар, да му се јавно каже: хвала!

Бадава — „тешко свуда своме без својега“.

У Соколовцу 2. априла. Ваљда немам нужде и данас доказивати од какове су нам користи и ползе наше пев. дружине и о задатку њиховом. Као што се у прађедовска времена народ наш радо око својих гуслара сакупљао, где му је овај о погибији његој гудио, а улевао наду у бољу будућност, тако се данашњим даном народ наш радо купи око својих пев. дружина, где му ове у песми и певању казују, да Србин није рођен да умре, већ је рођен да живи и то сјајно и вечно да живи, зарадовати се мора сваки родољуб, кад види, да је данас та мисао продрла не само по варошима у којима је више нар. свести и стручније интелигенције, већ и у најнижим слојевима народа нашег, где свест није тако пробуђена, — кад види даље, где се данас и у мањим сеоским општинама организују пев. дружине, онда зајиста може бити сваки уверен, да је Србин рођен да сјајно и вечно живи. Да пређем на саму ствар. Трећи дан ускрса о. г. приредило је срп. белоцркванско пев. друштво беседу у мичиној дворани. Кад замислимо да истој честитој дружини од дужег времена ликовођа оскудева, кад замислимо даље, да се иста дружина са многима тешкоћама и незгодама бори за свој опстанак, онда се обрадовати морамо, кад видимо ту челичну вољу и пожртвовање за нар. напредак и просвету. Највећу оскудицу трпи нев. дружина у том, што довољно материјална сретства нема да би могла ликовођу одржати, но да су белоцркванци Срби увек делом показали, да у народним стварима неће да су последњи, тако и овом приликом показаше, да им је нар. напредак и благостање она мета, којој сви тежити морамо, те се на позив пев. друштва листом почеше уписивати за потпомагајуће чланове. У ово последње време изабрат је ликовођа, који ће месеца маја доћи и предавање отпочети; сада остаје на суделујуће чланове, да и у будуће делом покажу да су Срби и да су свесни своје задаће, јер треба увек на уму да имају, да је Бела Црква средиште ове околине, која је позвата, да у нашим нар. стварима предњачи.

Беседу је јошт већма украсио и улепшао позоришни комад: „школски надзорник“, који је том приликом претстављен и изведен а и сам одбор у избору комада погрешио није, јер кад замислимо, да је и данас већи део нашег учитељства наплаћен са сланином, пасуљом и т. д. онда нам је такав комад, ма и више пута, добро дошао; а народ треба своју погрешку да увиди и да призна, да се без добро снабдевених школа и ваљано наплаћених учитеља напредак наш ни замислити неможе.

За саму беседу имам јошт додати, да је на опште задовољство испала а то показаше силни аплаузи од стране публике.

Књижевност.

НАЈНОВИЈА ИНГЛЕШКА КЊИЖЕВНОСТ О ИСТОЧНОМ ПИТАЊУ.

(Из „Гражданина“ превео Марко Драговић.)

I.

Познати хуманиста Гледстон дао је и у политици и у књижевности први примјер праведнога одношаја к источноме питању и руској политици. Но, разумије се, правда Инглеза прама Русији може бити само односна у сљед народнога предрасудка. Но и то је опет доста да сила истине доведе до тога, да се признаду факти варварскога насиља и разврата, које су тако упорно одрицали из мрзости прама Русији, која је довела до тога, да се по правици оцијене права угњетенијех и правда онога дјела на заштиту, којега се је подигао народни покрет у Русију, и за које се је заузело и руско правитељство. За првијем пробуђењем општега мњења, које се је подигло свуда послѣ Гледстонове брошире *„ужаси у Бугарској,“* из ненада је сљедовала реакција. Митинзи су се прекратили, пробуђено чуство пропало и већ је министарство славило побједу. Но Гледстон није ни тада одступио од мисли, коју је сам изрекао, него је енергично и даље заступао дјело, које је он признао дјелом правде против лажи и насиља. Ево што он пише у прошлом октобру једноме своме пријатељу, који га је питао што је узрок наступившој реакцији: „Истина, у столичној преси, опажа се неки дружевски покрет у корист Турака. Столична наша преса преставница је и бранитељка идеје онијех, који код нас носе име „првог одјелења.“ Но колико се мени у мојој памети чини, није још ова прва класа учинила никаквога важнога подузећа, које се свршило у ово потоњијех 50 година, ни једно од онијех дјела, која су подигла славу и благостање Инглешке. Није се њиховом радњом свршила еманципација дисентера, јевреја и римскијех католика. Нијесу они преобразовали парламенат; нијесу они ослободили Црнце из ропства. Код њих није нашло саучешћа дјело ослобођења и уједињења Италије. Сва ова дјела свршила су се са свијем другом радњом, а не радњом овијех. Истина, ја при овоме разумијем само већину њихову.

На жалост извјешћа о нашој земљи већијем дијелом дознају се из престолног новинарства, а правијем изразом нашега народа јест провинцијално новинарство, и у овоме послѣдњему мислим да нијесте примјетили те реакције, какву сте читали у лондонској преси. Гледстон је остао и до овога времена у увјерењу, да покрет, које му је он заштитник, мора одржати побједу над официјалном политиком. Видјећемо хоће ли се испунити и оправдати његове праведне наде.

Кад се у прошлом октобру појавила Скајлерова књига о Туркестану и Киванској експедицији (Notes of a Journey in Russian Turkistan), листови, који су непријатељски расположени прама Русији, доватили су се за ову књигу као за оруђе ради новијех нападаја на Русију и њену политику. „Погледајте,“ почели су викати са сваке стране, „с каквијем се варварством понаша руски војеначелник с несрећнијема Јомудима, и преставници таквога варваризма смију изаћи као заштитници угњетенијех христијана против измишљенога турскога варварства.“ Газета „Pall — mall“ која је врло непријатељски расположена прама Русији заузела се је да на најнесавјестнији начин растумачи цитате из Скајлерове књиге, и све да их управи против Русије. Гледстон је изашао и овога пута као бранич правде и у политици и у литератури. У новембарској књизи журнала „Contemporary Review“ он је смјестио чланак о књизи Скајлеровој и изнио је на јавност до каквога је степена несагласно са истином сравњавати, изнуђену војничким положајем, крваву расправу руске војске с Јомудима, о којој и сам Скајлер, може бити, износи са свијем преувеличана извјешћа прама варварствима, која се систематично у Бугарској догађају.

После брошире Гледстонове појавио се је читави ред брошира о истоме предмету с именима врло познатијех књижевнијех автора. Џенкинс, познати сатирик, автор жестоке политичне брошире „Цинксово дијете,“ издао је броширу под називањем „Сјенка на крсту“ (Shadow on the cross) — сјенка је ова, разумије се од полумјесеца, и показао је себе ревносним заштитником христијана и изобличитељем турскога насиља и неправда свога правитељства. Скоро, кад се је оно у Лондону образовала народна конференција, знаменити историк, филозоф и публицист Карлејљ написао је познато писмо које је печатано у свијема новинама. У овоме писму он се показао као највећи противник турски, а као пријатељ Русије. Карлејљу поборнику ауторитета и силне власти у Историји својствено је и било дати Русији праведну хвалу за то, што се она јавља у историји као преставница тврде власти и тврде државне идеје у хаосу неради сваке врсте. Ове ријечи није могао претрпјети жестоки републиканац и атејиста, познати пјесник Свинборн. Он је издао на свијет своју књигу под насловом: „Примједба инглешкога републиканца, поводом московскога крстоноснога рата“ (Note af an English Republikan on the Moskovite crusade.) Свинборн превазишао је у овој брошири и самога себе, за то његова књига и нема никаквога већега значаја.

(Наставиће се.)

НОВИЈЕ.

— *Беч* 14. априла. — „Преси“ јављају из Јаша: Од уторника почела се руска јужна војска крећати. Велики се кнез Никола налази у логору код Васјана, две миље јужно-западно од Кишењева. Ма да је био дозвољен одмор војски преко ускршњих празника, ипак је алармована на велики петак и суботу. У војски се говори, да ће се већ спремљени ратни манифест у четвртак 19. т. м. прогласити. Све вароши, које уз жељезничку пругу леже, која води из Петрограда и Москве управо у Кијев и Одесу, добиле су налог, да за случај рата спремне држе станове за 5000 људи.

— *Беч* 14. априла. — „Пол. Кор.“ јавља из Петрограда: да у досадашњим министарским саветима није још одлучно решено. Идуће недеље саопштиће окружна депеша Горчакова велесилама, шта је Русија закључила. — Одношаји су између порте и Црне Горе прекинути. — Ђенерал-конзул Јонин одпутовао је данас са инструкцијама у Црну Гору. Будући организатор Бугарске, кнез Черкаскиј, путује у недељу у Кишењев. — *Перзија је потификовала Порти своје захтеве на Багдад.*

Загреб 14. априла. — Прекјуче сукобише се Турци и усташи код Тополе. Турци потучени, повукоше се у своје шанчеве.

— *Дубровник* 14. априла. Сулејман-паша, заповедник војске у Херцеговини, добио је јуче налог, да снабде Никшић са раном те је услед тога кренуо се у Дугин кланац.

— *Скадар* 14. априла. Дервиш-паша сакупља сву војску, да снабде раном Подгорицу. Пошто су Црногорци овај град јако опсели, биће великог боја.

— *Атина* 14. априла. Влада је све мере предузела, да узима до 15. маја војску од 60.000 момака. Велик део турског 4. војеног кора одправљен је већ на грчку границу.

— *Петроград* 14. априла. — У прекјучерашњем војеном савету углављене су све мере за случај рата. У Кишењев су одправљени налози како ће војска марширати.

— *Книн* 13. априла. — Пошто је данас примирје истекло, започео је Деспотовић са четир усташка батаљона опсаду форта Целебића код Ливна. Два друга усташка одела одмаширала су од Тичева у Јајце.

— *Вашингтон* 12. априла. Американско бродовље, које се налази у јевропским водама, добило је налог да се скупи у Ници и да пође у Цариград за обрану американских поданика.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

У име грчко-источног православног црквеног одбора црквене обћине бороjевићке узима се нижеподписани председник исте обћине следећој господи частницима, чиновницима православном свештенству, учитељима и учитељицама, трговцима, лечницима, биљежницима, занатлијама, крчмарима, шумарима и пољоделцима, пак госпођама и црквеним обћинама, а особито господи председницима црквених обћина, а то гг. свештенику Јови Медаковићу, Павлу Паићу и Сими Бастаићу, трг. Гаврилу Вишошевићу, поштарском управитељу Јови Котуру и крчмару Георгу Лазићу, пак за неутрудивост код сакупљања новчаних дарова по граду Петрињи г. умировљеном сатнику и обће штованом старцу Николи од Бороjевића, који су до данас у помоћ са новчаним и други дарови горепоменутој обћини да цркву св. Петра и Павла од темеља лакше сазидати узмогне, прискочили, са овим своју најтоплију благодарност јавно изручити, а то умировљени г. пуковник Емануел Рапаић 2 ф. умировљени г. пуковник Никола Мирковић 3 ф. велемсжни г. окружник Теодор Новаковић 5 ф. гг. прото Рафаел Кукић 2 ф. умир. сатници Нико од Бороjевић 2 ф. Јово Васиљевић 1 ф. Данило Чакало 1 ф., умир. надпоручници Јово Адамовић и син 50 н. Адам Бороjевић 5 ф. Адам Бороjевић 1 аков вина, умир. поручници: Никола Каравидић 26 ф. Гајо Пајић 1 ф. Иво Совић 1 ф. Јанко Ивичић 1 ф. протуставник Данило Каравидић 15 ф. аскултант Сава Марковић 1 ф. лечници Тома Тајчевић 1 ф. Фрац Сова 50 н. редарств. поверенник Дане Кнежевић 50 нов. аскулант Коста Симић 1 ф. стражмештар Адам Пејаковић 1 ф. надшумари: Адам Беговић 3 ф. Михаило Ратковић 6 ф. Петар Каравидић 1 ф. Петар Рогуља 1 ф. Миле Ножинић 1 ф. Максим Ђорић 1 ф. Машија Адамовић 1 ф. надстражар Јован Ножинић 50 н. биљежник Петар Обреновић 1 ф. ц. к. поверенник Јово Бороjевић 10 ф. умиров. надшумар Теодор Кладарин 10 ф. трговци Гаврил Вишошевић 5 ф. Амброз Петровић 2 ф. Јоцо Маргетић 2 ф. Гаврил Диздар 1 ф. Ђоко Бодић 1 ф. Глишо Матијевић 1 ф. Тошо Томић 1 ф. Пико Славнић 1 ф. 50 н. Мита Забрдац 1 ф. Адам Тривановић 1 ф. крчмари Вјекослав Крмпотић 22 ф. 47 н. Георг Лазић 20 ф. Никола Каигана 22 ф. 47 н. кројачи поштар Јован Полимац 1 ф. Пајо Пушкар 1 ф., арендатор Јандро Вуковић 1 ф. кројачештар Георг Обрадовић 50 н. крснар.ештар Миле Ерцеговац 15 н. земљеделац Васо Штр. кал 30 н. крчмар Петар Јовић 1 ф. учитељ Паво Кнежевић 1 ф. ратар Илија Јапранин 2 ф. свештеник Иеро Илибашић 20 ф. трговац Марко Шимић 10 ф. Акцесист Моро Бороевић 10 ф. 86 н. здравст. надзорник Георг Бороевић 2 ф. свештеници Паво Паић 1 ф. Михаило Гагић 1 ф. госпође обртне учитељица Розалија Аврамовић 1 ф. крчмарица Роза Крмпотић 2 ф. поручковица Марија Радишевић 50 н. удов. Корнелија Штркаљ 30 н. босански бегукци 12 ф. 72 н. црк вена обћина петрињска 25 ф. четвртковачка 100 ф. свиничка 100 ф. блиньска 10 ф. вукошевачка 20 ф. Кукурузарк свој стари иконостас, путник Паво Цвијановић 40 н. укупно 423 ф. 17 н.

У Бороjевићи 22. фебр. 1877.

Председник:
АДАМ БОРОЈЕВИЋ,
умировљени надпоручник.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

СРПСКА ЗОРА

ИЛУСТРОВАН ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ПОУКУ.

Година друга.

Изишла је из штампе IV. свеска (свеска за април) са овим садржајем:

I. *Слог.* Фаталиста. Новела *Ивана Тургењева.* — Причања Вука Дојчевића. Скупио и сложио *Стјепан Митров Љубиша.* (Наставак.) Песме словеначког песника *Борис-Марана* (*J. Стритара*). Превео Јов. Симеоновић Чокић. — Ромео и Јулија на селу. Приповетка *Готфрида Келера.* — **Писма Лукијана Мушицког Вуку Ст. Караџићу** (II. писмо). — **Кнегиња Милена.** — Црногорке. — Херцеговка. — Кнез **Горчаков**, царско-руски државни канцелар и министар спољ. послова. — Скадар на Бојани. — Храчин у Прагу.

Листак: Књижевни претрес. („Здравље и напредак наше деце од М. Јовановића Батута“ и Kanitz F. Donaubulgarien und der Balkan etc.) Прегледне белешке. (Књижевност, Новинарство. Лица. Свечаности. Јавно предавање. Позориште и уметност Смеса.) Ребус. Коњички скок. Дописка.

II. *Слике:* Милена, кнегиња црногорска. — Црногорке. — Државни канцелар, кнез Горчаков. — Херцеговка. — Скадар на Бојани. — Храчин у Прагу.

1. 2. и 3. свеска „Српске Зоре“ могу се још добити.

Претплатна је цена листу:

На читаву годину — — — — — 6 фор.
На пола године — — — — — 3 фор.
На четврт године — — — — — 1 фор. 50 н.

Претплату ваља слати осим на потписану, на књижаре: браће М. Поповића у Н. Саду, браће Јовановића у Панчеву; Јефте Милића у Котору и Велимира Валожића у Београду.

Администрација „Српске Зоре“.
Wien Burggasse 24.

НОВА КЊИГА ИЗ НОВЕ ШТАМПАРИЈЕ.

Накладом штампарије А. Пајевића у Н. Саду сад је баш угледала света књижица:

Индустрија и њени чиниоци у Србији.

Написао

Драгутин С. Милутиновић,

архитект и инжењер.

Три јавна предавања у београдској касини 1876.)

Садржина књиге:

I.

Индустрија као највиши ступањ привреде, у којој се огледа целокупна духовна способност једног народа. — Природни услови за развијање индустрије у Србији. — Историјски преглед занатлијства у Србији. — Способност Србинова за металну и ткалачку индустрију. — Географска распрострстост обе индустрије у Србији.

II.

Разлика између занатлије и стручног техничара. — Уместност једног и другог у индустрији. Важан положај стручног техничара у индустрији. — Суштина ниже и више (уметничке) индустрије. — Утицај стручног техничара на обе индустрије и корист отуд. — Одношај стручног техничара према занатлији.

III.

Техничка образованост. — Подела стручних техничара и њихов међусобни одношај. — Постанак школа за образовање стручних техничара. — Карактеристика првашњег (старог) и доцнијег (новог) начина образовања стручних техничара. — Енглески, француски и немачки начин образовања стручних техничара.

Према овој садржини увидеће читаоци, да је то сасвим нов појав у књижевности нашој, којим се стручан писац дотиче образовања наших занатлија, с обзиром на њихову прошлост, садашњост и будућност.

Књига броји 65 страна 8-не, а цена јој је само 20 новч. Препродавци добијају 25% рабата. Наручбине ваља упућивати накладној штампарији А. Пајевића у Н. Сад, која ће сваки налог тачно и брзо обавити.

Извештај.

ПАНЧЕВАЧКЕ ШТЕДИОНИЦЕ ЗА ЈАНУАР, ФЕБРУАР И МАРАТ 1877.

Примање.

Преведено изравнање	3124	90
Улога	37837	57
Уплаћене менице	20336	75
„ „ верес. заје.	16495	—
„ „ реал. кред.	1635	—
„ „ реесконтов.	52010	—
Есконт меница	1180	52
„ „ верес. заје.	1087	27
„ „ реал. кред.	51	64
Камата зајма на непокр.	475	04
Камате за вађевине	9	04
Наплате	469	35
Наручбине	163	25
Упутнице	11572	65
Уплаћено од зајма на непокр.	275	—
Веровници	17307	91
Обезбеђења	707	61
Наплаћена поштарина		15
3-ћа, 4-та, 5-а уплата за наше привр.	110	—
	164848	65

Издавање.

Враћено од улога	58766	30
Камата на улоге	282	22
Издато на менице	40773	—
„ „ „ верес заје.	35540	—
„ „ „ реал кред.	1719	—
„ „ вађевине	110	—
Станарина	300	—
Пристојбе од обезбеђења	99	83
Дужници	22795	61
Поштарина и трошкови	.197	87
Плата	1139	97
Протестовања	4	10
Наручбине	5	75
Исплаћени делимак за год. 1872.	43	50
„ „ „ „ 1873.	45	—
„ „ „ „ 1874.	30	—
„ „ „ „ 1875.	50	—
Готовина за 1. април	2946	50
	164848	65

Панчево 3. априла 1877.

Курз бечке берзе 4. (16.) априла.

5% металици	58.30
5% народног зајма	63.50
Државни зајам од 1860 г.	105.—
Акције банчине	763
Кредитне акције	134.—
Лондон	129.25
Угарске разтеретнице	69.—
Темишварске разтеретнице	68.—
Ердељске разтеретнице	67.50
Хрватско-славонске разтеретнице	70.25
Сребро	113.75
Ц. кр. дукати	6.07
Наполеондори	10 38
Немачке марке	63.70

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Сомборска трговачка и занатлијска банка жели са 15. јунијом т. г. н. р. попунити упражњено место 1-вог књиговође, са годишњом платом од 1100 ф. а. вр.

За потражитеље овога места услови су ови: да знаде потпуно двоструко књиговодство; да је вичан устмено и писмено српском, немачком и мађарском језику, а притом је дужан двапут толику јамчевину (кауцију) колика му је плата, било у готовом новцу или у вредносним хартијама, положити.

Пријаве прима, са исказаним до сада занимањем потражитељевим, најдаље до 1. маја т. г. н. р. долепотписана управа.

Они потражитељи, који покажу, да су до сада у сличним заводима служили, имаће првенство.

У Сомбору 12. априла. 1877 год.

Управа
сомборске трговачке и занатлијске банке.

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења парохије IV. класе у Парцу, расписује се овим стечај.

Просителји имају своје, нужним сведочбама снабдевене молбенице за 4 недеље рачунајући од дана првог уврћења стечаја овог, потписаној конзисторији поднети.

Из сједнице епархијске конзисторије у Темишвару 28. фебруара 1877.

1—3 ЕПАРХИЈСКА КОНЗИСТОРИЈА.

У галантеријској и нирнбершкој трговини

Ј. Н. ПАВЛОВИЋА

у Панчеву, упражњено је место за једног практиканта и једног шегрта. 1—1

СТЕЧАЈ.

Услед оставке г. Марка Суботића учитеља обровачког, на упражњено учитељско место отвара се стечај. Плата је 131 ф. и 85 н. 28 пожунаца жита, по сесије земље, на коју општина политични порез плаћа, слободан лепи стан, са пространом баштом. У дужност учитељу спада у прави појање, децу у пјепију обучавати, у седницама переводство — а при сваком великом укопу 50 н.

Компетенти имају до 17. априла о. г. по српском календару молбенице овом школском одбору поднети.

У Обровцу 29. марта 1877.

1—3 ШКОЛСКИ ОДБОР.

НАТЕЧАЈ.

„Друго Черевићко штедионо и припомоћно друштво“ потребује једног вештог књиговођу, с годишњом платом од 300 ф. —

Дан уплате је за сада само недељом.

Потражиоци овог места имају своје молбене понуде обложене са сведоцбама и доказомо оспособлењу да су вични књиговодству — заводима службеним — ваља управити на председника до 28 маја по наш. кал.

У Черевићу 1. априла 1877.

Младен Петковић. књиговођа. **Тоша Златић** с. р. председник.

Један практикант или шегрт

тражи се за нирбершку и порцеланску трговину Н. Параскијевића у Н. Саду. 2—2

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију,“ Српска народна задружна штампарија.